
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ Ν.4636/2019 «ΠΕΡΙ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ» ΣΤΟ «HOTSPOT» ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ

Μάιος 2020

**LEGAL
CENTRE
LESVOS**

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν Ενημερωτικό Σημείωμα αποτελεί περίληψη της αναφοράς που υπέβαλαν τον Μάρτιο του 2020 οι δικηγόροι παροχής δωρεάν νομικής βοήθειας των οργανώσεων HIAS Ελλάδος, Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο [RSA], Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, ΔΙΟΤΙΜΑ, Legal Center Lesvos, European Lawyers in Lesvos [ELIL], FENIX Humanitarian Legal Aid και PRAKSIS, μέλη της Ομάδας Εργασίας Νομικής Βοήθειας της Λέσβου, ενώπιον του Συνηγόρου του Πολίτη, και παρέχει μια επισκόπηση των κυριότερων νομικών ζητημάτων που έχουν ανακύψει κατά τους τρεις πρώτους μήνες εφαρμογής του νέου Νόμου 4636/2019 «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλων διατάξεων» στο «hotspot» της Λέσβου.¹

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις των δικηγόρων πεδίου των ανωτέρω οργανώσεων, η εφαρμογή του νέου Νόμου από τον Ιανουάριο μέχρι και το Μάρτιο του 2020 είχε ως αποτέλεσμα: 1. την παραβίαση υποχρέωσης παροχής υλικών συνθηκών υποδοχής στους/στις αιτούντες/αιτούσες άσυλο, 2. την προτεραιοποίηση και επίσπευση των διαδικασιών των εντός του 2020 αφίξεων σε βάρος των παλαιότερων αφίξεων, με ταυτόχρονη παραβίαση των προβλεπόμενων διαδικαστικών εγγυήσεων, 3. την αδυναμία φυσικής πρόσβασης στα γραφεία του ΠΓΑ Λέσβου και ανταπόκρισης της Διοίκησης στον αυξημένο φόρτο εργασίας λόγω υπερπληθυσμού, 4. την παραβίαση της αρχής της οικογενειακής ενότητας και του δικαιώματος οικογενειακής επανένωσης, 5. την παραβίαση των ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων για τους ασυνόδευτους ανήλικους και της αρχής του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού, 6. την καταχρηστική εφαρμογή των διατάξεων περί σιωπηρής ανάκλησης, 7. την παραβίαση του δικαιώματος πρόσβασης σε αποτελεσματική προσφυγή, 8. τη συστηματική και παράνομη πλασματική επίδοση αποφάσεων, 9. την παραβίαση διαδικαστικών εγγυήσεων στις διαδικασίες επανεισδοχών. 10. παράνομες πρακτικές διοικητικής κράτησης αιτούντων/αιτουσών άσυλο και 11. διαδικαστικά εμπόδια αναφορικά με την πρόσβαση στη νομική εκπροσώπηση.

¹ Κατά τη διαδικασία συγγραφής της αναφοράς, έλαβε χώρα μια σειρά κρίσιμων, αναφορικά με την πρόσβαση στις διαδικασίες ασύλου, νομικών εξελίξεων (αναστολή της υποβολής χορήγησης ασύλου βάσει ΠΝΠ-ΦΕΚ Α'45 2.3.2020, αναστολή υπηρεσιών της Υπηρεσίας Ασύλου λόγω κορωνοϊού βάσει ΠΝΠ-ΦΕΚ Α' 55/11-03-2020). Ωστόσο, η καταγραφή των ζητημάτων που έχουν ανακύψει από τις προαναφερθείσες Πράξεις, μολονότι απαραίτητη, εκφεύγει του σκοπού της παρούσης

Αναλυτικότερα:

II. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4636/2019 ΣΤΗ ΛΕΣΒΟ

1. Παραβίαση υποχρέωσης παροχής υλικών συνθηκών υποδοχής

- Άρση του περιορισμού προσώπων ευάλωτων ή ατόμων που χρήζουν ιδιαίτερων συνθηκών υποδοχής, μόνο «εφόσον δεν μπορεί να τους παρέχεται κατάλληλη υποστήριξη» κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 67 του Νόμου. Ωστόσο, σύμφωνα με το προαναφερθέν άρθρο, η «κατάλληλη υποστήριξη» αφορά μόνο στις διαδικασίες ασύλου και όχι στις συνθήκες διαβίωσης. Σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες Υποδοχής και Κοινών Διαδικασιών για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, τα κράτη μέλη οφείλουν να παρέχουν στους/στις ευάλωτους/ες αιτούντες/αιτούσες άσυλο επαρκή υποστήριξη αναφορικά όχι μόνο με τις διαδικασίες ασύλου («ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις»), αλλά και με τις συνθήκες υποδοχής και διαβίωσής τους («ειδικές συνθήκες υποδοχής»). Εν πάση περιπτώσει, το ΠΓΑ Λέσβου δε φαίνεται να έχει λάβει μέχρι σήμερα ακριβείς οδηγίες ως προς τις περιπτώσεις στις οποίες είναι δυνατή η άρση του μέτρου του γεωγραφικού περιορισμού και η παραπομπή στην κανονική διαδικασία, καθώς και ως προς τη διαδικασία που οφείλει να ακολουθήσει.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση νηπίου, με σύνδρομο Down το οποίο πάσχει από νεφρική ανεπάρκεια και κρυπορχία. Το παιδί εισήλθε στην Ελλάδα συνοδευόμενο από τους γονείς του προ τετραμήνου. Ωστόσο, διέμενε μέχρι και τα τέλη Μαρτίου σε μια σκηνή στο Κ.Υ.Τ. της Λέσβου, καθώς μόλις στα τέλη Φεβρουαρίου του χορηγήθηκε δελτίο αιτούντος ασύλου χωρίς γεωγραφικό περιορισμό (όπως ορίζει η ΥΑ 1140/2019), ώστε να μπορεί να ταξιδέψει εκτός νησιού για την άμεση ιατρική αντιμετώπιση της κατάστασης της υγείας του. Για να εκκινήσει η διαδικασία της άρσης του γεωγραφικού περιορισμού ήταν απαραίτητη η ενημέρωση και η παρέμβαση νομικού εκπροσώπου, ενώ η όλη διαδικασία πραγματοποιήθηκε από τις Ελληνικές αρχές με τεράστιες καθυστερήσεις λόγω έλλειψης σχετικών οδηγιών για την

εφαρμογή της νέας νομοθεσίας, αλλά και γραφειοκρατικών πρακτικών. Σημειωτέον, δε, ότι η εν λόγω οικογένεια μέχρι και τα τέλη Μαρτίου δεν είχε μεταφερθεί στην ενδοχώρα παρά την επείγουσα ιατρική κατάσταση.

Ομοίως χαρακτηριστική είναι η περίπτωση νεογνού (ενός μηνός) το οποίο γεννήθηκε από οροθετική μητέρα και ως εκ τούτου χρήζει μεταφοράς εκτός της νήσου της Λέσβου από την ημέρα της γέννησής του, προκειμένου να νοσηλευτεί σε θερμοκοιτίδα, να λάβει την απαραίτητη ιατρική φροντίδα, και να πραγματοποιήσει εξειδικευμένες εξετάσεις. Παρά το γεγονός ότι η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής και Ταυτοποίησης έχει άρει το γεωγραφικό περιορισμό από 06-02-2020, η άρση του γεωγραφικού περιορισμού πραγματοποιήθηκε από την Υπηρεσία Ασύλου σχεδόν ένα μήνα μετά, ήτοι την 3-3-2020, κατά την ημερομηνία λήξης του δελτίου ασύλου. Ως εκ τούτου, η μητέρα και το ανήλικο παιδί βρίσκονταν μέχρι και τα τέλη Μαρτίου εντός των εγκαταστάσεων του Κ.Υ.Τ. δεδομένου ότι είχαν παγώσει όλες οι μεταφορές προς την ενδοχώρα εξαιτίας, αρχικά κάποιων κρουσμάτων μηνιγγίτιδας, και στη συνέχεια λόγω του κορωνοϊού, με άμεσο κίνδυνο για την υγεία τους.

Παράλληλα, έχει καταγραφεί υπόθεση εγκύου αιτούσας άσυλο, στον ένατο μήνα της κύησης, η οποία διαμένει με το σύζυγο και το τετράχρονο παιδί τους σε σκηνή.

- Ανυπέρβλητα κωλύματα ως προς τη μεταφορά θυμάτων έμφυλης βίας που διαμένουν στο ΚΥΤ σε ασφαλές κατάλυμα είτε εντός της Λέσβου είτε στην ενδοχώρα, καθώς το ιατρικό κλιμάκιο του ΚΥΤ απαιτεί σχετική ιατροδικαστική έκθεση.
- Μη πιστοποίηση θυμάτων βασανιστηρίων, καθώς δεν πραγματοποιούνται πιστοποιήσεις από το Βοστανείο Νοσοκομείο της Λέσβου, το δε άρθρο 61, παρ. 1 του Νόμου προβλέπει την πιστοποίηση θυμάτων αποκλειστικά και μόνο από δημόσιους φορείς.
- Μη πρόσβαση των αιτούντων/αιτουσών άσυλο σε ασφάλιση λόγω της μη χορήγησης, μέχρι και σήμερα, αριθμού ασφάλισης ΠΑΑΥΠΑ, παρά τα προβλεπόμενα από το Ν. 4636/2019.

2. Προτεραιοποίηση και επίσπευση των διαδικασιών των εντός του 2020 αφίξεων σε βάρος των παλαιότερων αφίξεων, με ταυτόχρονη παραβίαση των προβλεπόμενων διαδικαστικών εγγυήσεων

- Προτεραιοποίηση των εντός του 2020 αφίξεων με αντίστοιχη «αποπροτεραιοποίηση», ακύρωση και αναβολή των ημερομηνιών καταγραφής, συνέντευξης και έκδοσης απόφασης για όσους αφίχθησαν προ της θέσεως σε ισχύ του νέου Νόμου. Η πρακτική αυτή έχει ως αποτέλεσμα οι συνεντεύξεις των τελευταίων να προσδιορίζονται συχνά εντός του 2021 με συνέπεια τη παραμονή τους στις απάνθρωπες κι εξευτελιστικές συνθήκες του ΚΥΤ για διαστήματα που σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν ως «περιορισμένης χρονικής διάρκειας» όπως προβλέπεται στην Υπουργική Απόφαση υπ. Αρίθμ. 1140/2019 «Περιορισμός Κυκλοφορίας των Αιτούντων Διεθνή Προστασία».
- Προγραμματισμός καταγραφής του αιτήματος των νέων αφίξεων στο ΠΓΑ Λέσβου από το ΚΥΤ με βάση έναν «ανοιχτό κατάλογο διαθέσιμων ραντεβού», χωρίς να έχει ολοκληρωθεί ο ιατρικός τους έλεγχος και η διαπίστωση ευαλωτότητας και, συνεπώς, χωρίς περαιτέρω συνεννόηση με την Υπηρεσία Ασύλου για προτεραιοποίηση συγκεκριμένων καταγραφών λόγω ευαλωτότητας όπως προβλέπει ο Νόμος (άρθρο 83, παρ. 7, περ. α'). Οι δε νεοαφιχθέντες ενημερώνονται για αυτό το ραντεβού σε ένα απόκομμα χαρτιού, χωρίς να τους επιδίδεται κάποιο επίσημο έγγραφο και χωρίς αντίστοιχη ενημέρωση της Υπηρεσίας Ασύλου ώστε να τηρούνται τα αυστηρώς προβλεπόμενα στο άρθρο 65 του Νόμου [υποχρέωση εμφάνισης για καταγραφή ενώπιον του ΠΓΑ εντός 7 ημερών, άλλως το αίτημα θα τίθεται στο αρχείο].
- Προσδιορισμός της ημερομηνίας συνέντευξης των νέων αφίξεων την επόμενη ή εντός δύο ή τριών ημερών από την ημερομηνία άφιξής τους με αποτέλεσμα να καθίσταται στην πράξη κενό γράμμα το προβλεπόμενο από το νόμο δικαίωμα σε νομική εκπροσώπηση (άρθρα 39, παρ. 8(στ) και (ζ), 69, παρ. 3 και 71). Ενδεικτικό της κατάστασης είναι ότι, όπως προκύπτει από πρακτικά συνεντεύξεων με χειριστές της EASO, όταν οι αιτούντες/σες άσυλο ερωτήθηκαν σχετικά με το εάν γνωρίζουν σε ποιο νησί ή σε ποιο ΚΥΤ βρίσκονται, απάντησαν αρνητικά.

- Μη τήρηση της διαδικαστικής εγγύησης της τριήμερης προθεσμίας για την προετοιμασία των ευάλωτων αιτούντων/αιτουσών άσυλο για την συνέντευξη ασύλου (άρθρο 77, παρ. 4 του Νόμου), δεδομένου ότι οι συνεντεύξεις των αφιχθέντων εντός 2020 προγραμματίζονται προτού ολοκληρωθεί ο προβλεπόμενος ιατρικός έλεγχος και η διαπίστωση ευαλωτότητας (άρθρα 39 και 58, παρ. 2).
- Μη χορήγηση δελτίων αιτούντος/αιτούσας διεθνούς προστασίας σε άτομα που αφίχθησαν μετά τη θέση σε ισχύ του νέου Νόμου.

3. Αδυναμία φυσικής πρόσβασης στα γραφεία του ΠΓΑ Λέσβου και ανταπόκρισης της Διοίκησης στον αυξημένο φόρτο εργασίας λόγω υπερπληθυσμού

- Αδυναμία φυσικής πρόσβασης στα γραφεία του ΠΓΑ Λέσβου - πρόβλημα το οποίο είχε ενταθεί ήδη από το Δεκέμβριο του 2019 - λόγω υπερσυνωστισμού. Σύμφωνα, δε, με κάποιους επωφελούμενους, πωλούνταν «θέσεις» στις ουρές έξω από τα γραφεία του ΠΓΑ Λέσβου με κατώτερη τιμή τα 20 ευρώ.
- Αδυναμία του ΠΓΑ Λέσβου να ανταποκριθεί στον αυξημένο φόρτο εργασίας, με αποτέλεσμα να αναβάλλεται συνεχώς η διεκπεραίωση και απλών ακόμα διαδικασιών σε μεταγενέστερα ραντεβού. Ενδεικτικά αναφέρεται η αδυναμία ανταπόκρισης του ΠΓΑ Λέσβου στην 15νθημερη ανανέωση των δελτίων, με αποτέλεσμα την επιστροφή στα δελτία μηνιαίας διάρκειας όπως προέβλεπε και το προηγούμενο πλαίσιο.

4. Παραβίαση της αρχής της οικογενειακής ενότητας και του δικαιώματος οικογενειακής επανένωσης

- Μη αναγνώριση ως οικογενειών όσων οικογενειών δημιουργήθηκαν εκτός της χώρας καταγωγής των αιτούντων/αιτουσών (άρθρο 2 περ. θ' του Νόμου). Έχουν καταγραφεί περιπτώσεις όπου ανδρόγυνα δεν αναγνωρίστηκαν ως οικογένεια, μολονότι η σύζυγος ήταν έγκυος.

- Λόγω της «αποπροτεραιοποίησης» των υποθέσεων όσων αφίχθησαν προ της θέσεως σε ισχύ του νέου Νόμου, παρατηρήθηκε ο προσδιορισμός της καταγραφής υποθέσεων οικογενειακής επανένωσης (Δουβλίνο III), σε ημερομηνία μεταγενέστερη της παρέλευσης της τρίμηνης προθεσμίας για την αποστολή του «αιτήματος ανάληψης ευθύνης» στην τρίτη χώρα.
- Πραγματοποίηση συνεντεύξεων πρώτου βαθμού σε περιπτώσεις οικογενειακής επανένωσης με συγγενείς σε άλλες χώρες της Ε.Ε., κατά παραβίαση του Κανονισμού του Δουβλίνου 604/2013 και με αποτέλεσμα να δημιουργείται περιττός φόρτος εργασίας στη Διοίκηση, καθώς πρόκειται για υποθέσεις που ανήκουν στην ευθύνη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. και να δημιουργείται ανασφάλεια δικαίου.

5. Παραβίαση των ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων για τους ασυνόδευτους ανήλικους και της αρχής του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού

- Καταγραφή, κατά τη διάρκεια των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης, ανηλίκων ως ενηλίκων, παρά του ισχυρισμού τους περί ανηλικότητας και κατά παραβίαση του τεκμηρίου ανηλικότητας, ακόμα και σε περιπτώσεις που φέρουν ταυτοποιητικά έγγραφα.
- Άρνηση της Διοίκησης να παραλάβει έγγραφα ασυνόδευτων ανηλίκων χωρίς νομική συνδρομή.
- Μη παροχή πληροφοριών προς τους ανήλικους για τη διαδικασία αναγνώρισης της ανηλικότητάς τους.
- Σημαντικές καθυστερήσεις στην παραπομπή των ασυνόδευτων παιδιών σε διαδικασίες διαπίστωσης ανηλικότητας και, εν γένει, στην ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγνώρισής τους ως ανηλίκων, με αποτέλεσμα τη μακρόχρονη παραμονή τους στις απάνθρωπες και εξευτελιστικές συνθήκες διαβίωσης στο ΚΥΤ Μόριας και στον παρακείμενο Ελαιώνα.
- Μη παραπομπή από το ΠΓΑ Λέσβου αιτούντων/αιτουσών άσυλο που ισχυρίζονται ότι είναι ανήλικοι κατά τη συνέντευξή τους σε διαδικασίες διαπίστωσης ανηλικότητας ή

παραπομπή τους στις εν λόγω διαδικασίες μετά την ολοκλήρωση της συνέντευξης ασύλου τους.

- Μη διόρθωση προσωπικών στοιχείων φερόμενων ανηλίκων (και κατά συνέπεια μη αναγνώρισης αυτών ως ανηλίκων) καθώς τα κατατεθέντα από τους/τις αιτούντες/αιτούσες πρωτότυπα έγγραφα θεωρούνται από την Υπηρεσία Ασύλου «αμφιβόλου γνησιότητας» και αυτό **όχι γιατί τα έγγραφα δεν ήταν πρωτότυπα, αλλά επειδή δε μπορούσε να επιβεβαιωθεί κατά πόσο πρόκειται για πρωτότυπα έγγραφα**. Συχνά, μάλιστα, η Υπηρεσία Ασύλου παραπέμπει τα προσκομισθέντα έγγραφα στην FRONTEX με σκοπό την αξιολόγηση της γνησιότητας τους. Ωστόσο, η τελευταία δεν γνωμοδοτεί εγγράφως περί της γνησιότητας ή μη των εγγράφων που αξιολογεί. Ομοίως, η απόφαση της Υπηρεσίας Ασύλου, με την οποία απορρίπτονται τα σχετικά αιτήματα περί αλλαγής ηλικίας επί τη βάση των προσκομισθέντων εγγράφων, δε διαλαμβάνει αιτιολογία ως προς το γιατί τα εν λόγω έγγραφα δεν ελήφθησαν υπόψη. Πρόσφατα, άλλωστε, η Υπηρεσία Ασύλου μας γνωστοποίησε προφορικά οδηγία σύμφωνα με την οποία ταυτοποιητικά έγγραφα εκδοθέντα από την Ισλαμική Δημοκρατία του Αφγανιστάν δεν θα γίνονται δεκτά, ανεξαρτήτως της γνησιότητας τους, επικαλούμενη την εκτεταμένη διαφθορά που επικρατεί στην εν λόγω χώρα.
- Οι εν λόγω πρακτικές καθίστανται προσέτι προβληματικές, δεδομένου ότι, λόγω της συνεχούς αναβολής της θέσης σε ισχύ του Νόμου 4554/2018 για την Επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων, η συντριπτική πλειοψηφία των ασυνόδευτων ανηλίκων στερείται επιτροπείας, συνδρομής και παρακολούθησης των υποθέσεών τους.

6. Καταχρηστική εφαρμογή των διατάξεων περί σιωπηρής ανάκλησης

- Απόρριψη αιτημάτων ως σιωπηρώς ανακληθέντων λόγω αδυναμίας έγκαιρης ανανέωσης δελτίων, εξαιτίας της αδυναμίας φυσικής πρόσβασης στο ΠΓΑ Λέσβου και ανταπόκρισης της Διοίκησης στον αυξημένο φόρτο εργασίας λόγω υπερπληθυσμού (βλ. άνω).

- Έχουν καταγραφεί υποθέσεις όπου τα αιτήματα απορρίφθηκαν ως σιωπηρώς ανακληθέντα επειδή οι αιτούντες/αιτούσες δεν παραστάθηκαν στην προσωπική τους συνέντευξη, αν και απέδειξαν με έγγραφα δημόσιων νοσοκομείων ότι νοσηλεύονταν κατά την ημέρα διεξαγωγής της.
- Άλλη συχνή περίπτωση είναι αυτή αιτούντων/αιτουσών που, ενώ την ημέρα της συνέντευξής τους ενημερώθηκαν από το ΠΓΑ Λέσβου ότι η συνέντευξή δε θα πραγματοποιηθεί και, ως εκ τούτου, δεν τους επιτράπη η επιβίβαση στο λεωφορείο που θα τους μετέφερε στο χώρο διεξαγωγής της, εν συνεχεία εκδόθηκε σε βάρος τους απόφαση απόρριψης λόγω σιωπηρής ανάκλησης του αιτήματός τους επί τη βάση ότι δεν παραστάθηκαν στη συνέντευξή τους.
- Ταυτόχρονα, η συντριπτική πλειοψηφία των διοικητικά κρατούμενων από υποσαχάριες χώρες έχει διαμαρτυρηθεί για άσκηση πίεσης από τους καταγραφείς να δηλώσουν ότι επιθυμούν τη διεξαγωγή της συνέντευξής τους σε συνήθη γλώσσα, όπως τα αγγλικά ή τα γαλλικά, αντί της μητρικής τους αφρικανικής γλώσσας για την οποία το ΠΓΑ Λέσβου οφείλει να διασφαλίσει διερμηνεία, και διαβεβαίωση εκ μέρους των καταγραφέντων ότι αν πράγματι διαπιστώσουν, κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, ότι αδυνατούν να διεξαγάγουν τη συνέντευξη στην γαλλική ή στην αγγλική γλώσσα, δύνανται να προβάλλουν σχετική ένσταση. Ωστόσο, τα αιτήματα τουλάχιστον τριών αιτούντων/αιτουσών άσυλο που υπέβαλαν σχετική ένσταση απορρίφθηκαν λόγω «σιωπηρής ανάκλησης», λόγω τεκμαιρόμενης μη συνεργασίας τους με τις αρχές.
- Στις περισσότερες δε εκ των ανωτέρω περιπτώσεων, καθίσταται αδύνατη η ανταπόδειξη εκ μέρους των αιτούντων/αιτουσών, καθώς οι σχετικές αντίθετες υποδείξεις της Διοίκησης δίδονται πάντα προφορικά, η δε διαδικασία καταγραφής του αιτήματος ασύλου από το ΠΓΑ Λέσβου δεν ηχογραφείται.
- Σε καμία εκ των περιπτώσεων απόρριψης λόγω τεκμαιρόμενης «σιωπηρής ανάκλησης» δε χορηγήθηκε «εύλογο χρονικό διάστημα» προκειμένου οι αιτούντες/αιτούσες να αποδείξουν ότι η τεκμαιρόμενη μη συνεργασία τους με τις αρχές ή η μη παράστασή τους στην προσωπική συνέντευξη οφείλετο σε «συνθήκες ανεξάρτητες από τη θέλησή τους», όπως απαιτείται από το άρθρο 28 της Οδηγίας

2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας.

7. Παραβίαση του δικαιώματος πρόσβασης σε αποτελεσματική προσφυγή

- Αδυναμία εξασφάλισης παροχής δωρεάν νομικής βοήθειας στο β' βαθμό από τη Διοίκηση, ως οφείλει (άρθρο 71, παρ. 3 του Νόμου), σε συνδυασμό με την μη ρητή πρόβλεψη διακοπής της προθεσμίας κατάθεσης της προσφυγής κατά το χρόνο διεκπεραίωσης της αίτησης για δωρεάν νομική συνδρομή, καθώς και τη μη παράταση της σχετικής προθεσμίας σε περίπτωση έλλειψης νομικής συνδρομής. Και τούτο, μολονότι η υποχρέωση παράθεσης «συγκεκριμένων λόγων προσφυγής» στο έγγραφο της προσφυγής με ποινή απαραδέκτου (κατ' άρθρο 93 του Νόμου), καθιστά απαραίτητη τη σύνταξη της προσφυγής από δικηγόρο. Όπως ληφθεί υπόψη ότι η μοναδική δικηγόρος του Μητρώου του ΠΓΑ Λέσβου τελεί σε αναστολή καθηκόντων.
- Μη παραλαβή από το ΠΓΑ Λέσβου για ένα διάστημα εγγράφων συνταγμένων από τους ίδιους/ίδιες τους/τις αιτούντες/σες τα οποία, εξαιτίας της αδυναμίας παροχής δωρεάν νομικής βοήθειας, δε διελάμβαναν συγκεκριμένους λόγους προσφυγής και στοιχεία πληρεξούσιου/ας δικηγόρου/αντικλήτου (άρθρο 93 του Νόμου), καίτοι η κρίση ως προς το παραδεκτό ή όχι μιας τέτοιας προσφυγής αποτελεί αρμοδιότητα της Αρχής Προσφυγών.
- Μη παροχή στους/στις αιτούντες/σες «εξειδικευμένη(ς) ενημέρωση(ς) σχετικά με το σκεπτικό της απόφασης» που απορρίπτει το αίτημά τους για διεθνή προστασία, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 71, παρ. 2 του Νόμου, έτσι ώστε να μπορέσουν οι ίδιοι, έστω και χωρίς νομική συνδρομή, να προβάλλουν λόγους προσφυγής κατά της απορριπτικής απόφασης.
- Μη καταγραφή των προφορικών εκ μέρους των αιτούντων/αιτουσών άσυλο αιτημάτων κατάθεσης προσφυγής κατά της απορριπτικής σε βάρος τους απόφασης προκειμένου να συνταχθεί τυπική προσφυγή, μολονότι το ΠΓΑ Λέσβου γνωρίζει ότι αδυνατεί να παράσχει νομική βοήθεια.

- Παραπομπή των αιτούντων/αιτουσών σε οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, προκειμένου οι τελευταίες να εφοδιάσουν αυτούς/αυτές με υποδείγματα τυπικής προσφυγής, με κίνδυνο οι αιτούντες/σες, τόσο λόγω της πρακτικής αδυναμίας πρόσβασης στα γραφεία του ΠΓΑ (βλ. άνω) όσο και των δυσκολιών μετάβασης/πρόσβασης σε οργανώσεις (βλ. σχετ. πρόσφατα γεγονότα επιθέσεων²) και των βραχύτατων προθεσμιών για την κατάθεση προσφυγής, να στερούνται στην πράξη το δικαίωμα εξέτασης του αιτήματός τους σε δεύτερο βαθμό. Ενδεικτικά, μάλιστα, αναφέρεται ότι οι οργανώσεις που συνέταξαν το παρόν έχουν συνολικά χορηγήσει πλέον των 200 υποδειγμάτων τυπικής προσφυγής μέχρι σήμερα. Δέον, βεβαίως, σημειωθεί ότι η πρακτική αυτή αποτελεί λύση ανάγκης, προκειμένου οι αιτούντες/αιτούσες να μη στερηθούν πλήρως την εξέταση του αιτήματός τους σε δεύτερο βαθμό. Σε καμία δε περίπτωση δε δύναται η κατάθεση της τυπικής αυτής προσφυγής να θεωρηθεί ως πρόσβαση σε αποτελεσματική προσφυγή, καθώς δεν παρέχει τη δυνατότητα να αναπτυχθούν νομικοί ισχυρισμοί αναφορικά με την ιδιαίτερη περίπτωση του/της κάθε αιτούντος/αιτούσας.
- Αδυναμία της Διοίκησης, για πρακτικούς λόγους, να παράσχει αντίγραφο της ηχητικής καταγραφής της συνέντευξης των αιτούντων/αιτουσών άσυλο εντός των ασφυκτικών προθεσμιών για την κατάθεση προσφυγής και συμπληρωματικού υπομνήματος, μολονότι, σύμφωνα με το άρθρο 16(2) του Κανονισμού λειτουργίας της Υπηρεσίας Ασύλου, «(τ)ο παραγόμενο ψηφιακό αρχείο» αποτελεί «αποδεικτικό του περιεχομένου της συνέντευξης».
- Αδυναμία των διοικητικά κρατούμενων αιτούντων/αιτουσών άσυλο αφενός να επικοινωνήσουν τη βούλησή τους να μεταχθούν στο ΠΓΑ Λέσβου προκειμένου να καταθέσουν προσφυγή, καθώς οι αρχές κράτησης δε διαθέτουν διερμηνεία, αφετέρου να συντάξουν έστω και μόνοι/μόνες τους μια στοιχειώδη προσφυγή, καθώς

² Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας, «Σοβαρή ανησυχία για τις επιθέσεις κατά προσφύγων και εργαζομένων σε ανθρωπιστικές οργανώσεις» - διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο:

<http://rvrn.org/2020/03/sovari-anisihia-gia-tis-epitheseis-kata-prosfygon/>

Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο [RSA], «Χρονολόγιο των επιθέσεων κατά της αλληλεγγύης» -

διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: <https://rsaegean.org/el/chronologio-ton-epitheseon-kata-tis-allileggyis/>

στερούνται στην πράξη οποιασδήποτε δυνατότητας πρόσβασης σε οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών ή ακόμα και σε γραφική ύλη. Επιπλέον, οι αρχές κράτησης συχνά αντιτάσσουν ότι δε διαθέτουν επαρκές προσωπικό προκειμένου να διασφαλίσουν την εντός προθεσμίας μεταγωγή των κρατουμένων στο ΠΓΑ Λεσβου.

- Πρακτική αδυναμία αποστολής στην Επιτροπή Προσφυγών έως και την προτεραία της συζήτησης και μάλιστα με ποινή απόρριψης της προσφυγής ως προφανώς αβάσιμης, «βεβαίωσης του Προϊσταμένου της Δομής Υποδοχής ή Φιλοξενίας, στην οποία θα αναφέρεται ότι οι αιτούντες/αιτούσες διαμένουν πράγματι κατά την ημέρα της συζήτησης της προσφυγής τους σε αυτήν» για τους/τις αιτούντες/αιτούσες για τους/τις οποίους/οποίες έχουν αρθεί οι γεωγραφικοί περιορισμοί ή «βεβαίωσης του οικείου αστυνομικού τμήματος ή του Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών της περιοχής όπου διαμένουν περί αυτοπρόσωπης παρουσίας αυτών κατά την ημερομηνία της συζήτησης της προσφυγής τους» για όσους/όσες τελούν σε περιορισμό ελευθερίας κυκλοφορίας (άρθρο 78 παρ. 3 του Νόμου). Συγκεκριμένα, το Κ.Ε.Π. Μυτιλήνης έχει επανειλημμένα διευκρινίσει ότι δε δύναται να χορηγήσει βεβαίωση «περί αυτοπρόσωπης παρουσίας» των αιτούντων/αιτουσών, ενώ, ταυτόχρονα, αδυνατεί να επικοινωνήσει με τους/τις αιτούντες/αιτούσες άσυλο λόγω έλλειψης διερμηνείας. Κατόπιν παρέμβασης φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών, το Κ.Ε.Π. έχει δεχθεί να προβαίνει στη βεβαίωση του γνησίου υπογραφής σε ήδη συνταχθείσες από τις οργανώσεις υπεύθυνες δηλώσεις του ν. 1599/86, όπου οι αιτούντες/σες δηλώνουν υπεύθυνα ότι αδυνατούν να μεταβούν αυτοπροσώπως στην Αρχή Προσφυγών λόγω του μέτρου του γεωγραφικού περιορισμού κι επιβεβαιώνουν το ενδιαφέρον τους να εξεταστεί η αίτησή τους σε δεύτερο βαθμό. Ωστόσο, μέχρι σήμερα παραμένει ασαφές αν και κατά πόσο μια τέτοια υπεύθυνη δήλωση θα γίνει δεκτή από την Αρχή Προσφυγών ως «βεβαίωση» κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 78, παρ. 3.
- Αντιφατική διατύπωση της προαναφερθείσας διάταξης, σύμφωνα με την οποία η βεβαίωση αποστέλλεται στην Αρχή Προσφυγών «έως την προτεραία της συζήτησης της υπόθεσης», βεβαιώνει ωστόσο την «αυτοπρόσωπη παρουσία των αιτούντων/αιτουσών κατά την ημερομηνία της συζήτησης της προσφυγής», με

αποτέλεσμα κάποιες εκ των Επιτροπών Προσφυγών να ζητούν όπως η βεβαίωση φέρει την ημερομηνία της προτεραιάς της συζήτησης της υπόθεσης. Ωστόσο, δεδομένου του φόρτου εργασίας των Κ.Ε.Π. και της Ελληνικής Αστυνομίας, αλλά και της πρακτικής δυσκολίας πρόσβασης και συμπλήρωσης των υπεύθυνων δηλώσεων από τους/τις αιτούντες/σες, αυτό καθίσταται πρακτικά αδύνατο.

- Παραπομπή των αιτούντων/αιτουσών άσυλο από το ΠΓΑ Λέσβου στο Κ.Ε.Π. Μυτιλήνης προκειμένου να αιτηθούν την προαναφερθείσα βεβαίωση, χωρίς να παράσχεται σ' αυτούς/αυτές οποιαδήποτε άλλη πληροφορία ως προς το περιεχόμενο αυτής και, συγκεκριμένα, ως προς την ανάγκη συμπλήρωσης από ελληνόφωνο άτομο υπεύθυνης δήλωσης με το ως άνω περιεχόμενο. Εσφαλμένη ερμηνεία από το ΠΓΑ Λέσβου του άρθρου 104 του Νόμου σχετικά με το μη ανασταλτικό αποτέλεσμα της προσφυγής. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα «συνοδευτικά» έγγραφα των απορριπτικών αποφάσεων, τα οποία χορηγούνται συλλήβδην σε όλους τους/τις αιτούντες/αιτούσες άσυλο στη διαδικασία συνόρων «(γ)ια την διαδικασία των συνόρων εφόσον υπάρχει νομική συνδρομή καθώς και διερμηνεία η άσκηση προσφυγής δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα (άρθρο 104, παρ. 3)», προς τούτο δε τους ζητείται να καταθέσουν χωριστό αίτημα παραμονής ενώπιον της Αρχής Προσφυγών. Δέον σημειωθεί ότι το άρθρο 104, παρ. 3 είναι εφαρμόσιμο μόνο στις περιπτώσεις που έχει ήδη κριθεί ότι μια υπόθεση εμπίπτει στις περιοριστικά αναφερόμενες στο άρθρο 104, παρ. 2 για τις οποίες δεν προβλέπεται δικαίωμα παραμονής (π.χ. όταν το αίτημα έχει απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμο), και όχι σε όλες ανεξαιρέτως τις υποθέσεις που έχουν εξεταστεί με τη διαδικασία συνόρων. Σκοπός δε της εν λόγω διάταξης είναι να διασφαλιστεί ότι, στις περιπτώσεις του άρθρου 104, παρ. 2 και όταν αυτές ταυτόχρονα λαμβάνουν χώρα στα πλαίσια δεδομένων διαδικασίας συνόρων, θα πρέπει τουλάχιστον να εξασφαλίζεται διερμηνεία και νομική συνδρομή προκειμένου να κατατεθεί αίτημα παραμονής, υπό το φως και των ήδη περιορισμένων εγγυήσεων της εν λόγω διαδικασίας (συνόρων).

8. Συστηματική και παράνομη πλασματική επίδοση αποφάσεων

- Επίδοση απορριπτικών αποφάσεων από το ΠΓΑ Λέσβου στο Διοικητή του ΚΥΤ και όχι στους/στις ίδιους/ίδιες τους/τις αιτούντες/αιτούσες με το επιχείρημα ότι δεν κατέστη δυνατός ο εντοπισμός αυτών εντός του ΚΥΤ, χωρίς μάλιστα να προκύπτει από το διοικητικό φάκελο των αιτούντων/αιτουσών η διαδικασία που ακολουθήθηκε για την ανεύρεσή των προκειμένου να δικαιολογηθεί το συμπέρασμα της Διοίκησης ότι επρόκειτο για περίπτωση «διαπιστωμένης μη ανεύρεση του/της αιτούντος/αιτούσας» (άρθρο 82, παρ. 5 του Νόμου), καθώς μάλιστα οι τελευταίοι είναι γνωστής διαμονής και προσέρχονται ενώπιον του ΠΓΑ Λέσβου αρκετά τακτικά (κάθε 30 ημέρες σύμφωνα με την ισχύουσα στη Λέσβο διάρκεια των δελτίων).
- Χαρακτηριστική είναι μάλιστα η περίπτωση επίδοσης στο Διοικητή του ΚΥΤ απορριπτικής απόφασης που αφορούσε σε αιτούντες/αιτούσες οι οποίοι/οποίες ήταν γνωστής διαμονής σε διαμέρισμα οργάνωσης, καθώς και περιπτώσεις όπου, ενώ το ΠΓΑ είχε ορίσει ραντεβού στους/στις αιτούντες/αιτούσες για την παραλαβή της απόφασης, επέδωσε την απόφαση εντελώς αιφνιδιαστικά στον Διοικητή του ΚΥΤ δύο ημέρες πριν από το προγραμματισμένο ραντεβού.
- Εξαιτίας της πρακτικής της πλασματικής αυτής επίδοσης, όταν οι αιτούντες/αιτούσες προσεγγίζουν το ΠΓΑ Λέσβου προκειμένου να ανανεώσουν τα δελτία τους, συλλαμβάνονται και κρατούνται προς επανεισοχή, με το επιχείρημα ότι έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησης προσφυγής.

9. Παραβίαση διαδικαστικών εγγυήσεων στις διαδικασίες επανεισοχών

- Πραγματοποίηση επανεισοχών στην Τουρκία ενώ εκκρεμούσε αίτηση ακύρωσης και αναστολής κατά της δευτεροβάθμιας απορριπτικής απόφασης ασύλου και κατά της απόφασης απομάκρυνσης. Παρατηρείται ότι οι αρχές δεν σέβονται την άσκηση των ενδίκων μέσων με συνέπεια την παραβίαση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας.
- Επίδοση αποφάσεων απαραδέκτου επί μεταγενεστέρου αιτήματος σε αιτούντες/αιτούσες διοικητικά κρατούμενους/ες σε χρόνο που ήταν αδύνατον να

προσφύγουν κατά αυτών, ήτοι λίγο πριν μεταφέρουν αυτοί/ες στο πλοίο με σκοπό την επιστροφή τους στην Τουρκία.

- Συμπερίληψη στις λίστες επανεισδοχής και εξαίρεσή τους κυριολεκτικά την τελευταία στιγμή αιτούντων/αιτουσών άσυλο για τους/τις οποίους/οποίες είτε δεν είχε ολοκληρωθεί η πρωτοβάθμια διοικητική διαδικασία της εξέτασης του αιτήματος ασύλου τους είτε εκκρεμούσε απόφαση επί της προσφυγής τους και, ως εκ τούτου, δεν ήταν δυνατή η επιστροφή τους στην Τουρκία.

10. Παράνομες πρακτικές διοικητικής κράτησης αιτούντων/αιτουσών άσυλο

- Μη πρόσβαση των διοικητικά κρατούμενων σε νομική βοήθεια τόσο αναφορικά με τη διαδικασία ασύλου τους, όσο και για την προσβολή της απόφασης κράτησης, για τους λόγους της οποίας ουδέποτε ενημερώνονται.
- Μη παροχή ιατρικών υπηρεσιών στο ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α. Μόριας. Συγκεκριμένα, ο φορέας παροχής ιατρικών υπηρεσιών (ΑΕΜΥ Α.Ε.) δραστηριοποιείται στο ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α Μόριας από την άνοιξη του 2018, αρχικά μέσω μιας ψυχολόγου και μιας κοινωνικής λειτουργού, ενώ, από τον Απρίλιο του 2019, μόνο μέσω μιας ψυχολόγου. Παράλληλα, ήδη από την αρχή της λειτουργίας της μέχρι και σήμερα, η ΑΕΜΥ δε διαθέτει διερμηνεία (με εξαίρεση έναν διερμηνέα στα Αραβικά από το Σεπτέμβριο του 2018 μέχρι τον Ιανουάριο 2019).³
- Διοικητική κράτηση γυναικών αιτουσών άσυλο στα διάφορα αστυνομικά τμήματα της Λέσβου, σε συνθήκες εντελώς ακατάλληλες για την κράτηση αιτουσών άσυλο για σημαντικά χρονικά διαστήματα, μια πρακτική που φαίνεται να ξεκίνησε στη Λέσβο στις 8 Ιανουαρίου 2020.
- Διοικητική κράτηση για λόγους «δημοσίας τάξης», χωρίς την απαιτούμενη αιτιολογία και παρά το μη τιμωρητικό χαρακτήρα της διοικητικής κράτησης κατά τη νομολογία του ΕΔΔΑ.

³ HIAS, 'LOCKED UP WITHOUT RIGHTS Nationality-based detention in the Moria refugee camp', Δεκέμβριος 2019, διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: https://www.hias.org/sites/default/files/report_on_low_profile_detention_in_greece_hias_dec_2019.pdf

11. Διαδικαστικά εμπόδια αναφορικά με την πρόσβαση στη νομική εκπροσώπηση

- Η απαίτηση της βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής των αιτούντων/αιτούσων άσυλο από δημόσια αρχή προκειμένου να είναι έγκυρη η παροχή πληρεξουσιότητας προς δικηγόρο (άρθρο 71, παρ. 1 του Νόμου) σε συνδυασμό με την αυτοδίκαιη παύση της ισχύος του δελτίου αιτούντος/αιτούσας άσυλο άμα την επίδοση σε αυτούς απορριπτικής απόφασης, έχει ως αποτέλεσμα να καθίσταται αδύνατη η πρόσβασή αυτών σε νομική εκπροσώπηση στον δεύτερο βαθμό καθώς και η λήψη αντιγράφων φακέλου από τον/την πληρεξούσιο/α δικηγόρο. Και τούτου, διότι είναι αδύνατο να βεβαιωθεί το γνήσιο της υπογραφής τους από τα ΚΕΠ, η δε Ελληνική Αστυνομία αρνείται να βεβαιώσει το γνήσιο της υπογραφής με βάση τα διαθέσιμα σε αυτή στοιχεία. Το ίδιο πρόβλημα ισχύει και αναφορικά με τη νομική υποστήριξη σε μεταγενέστερο αίτημα διεθνούς προστασίας, όπου, μέχρι και την κρίση επί του παραδεκτού του αιτήματος, δε χορηγείται δελτίο αιτούντος/αιτούσας διεθνούς προστασίας. Επιπλέον, το ΠΓΑ Λέσβου δε χορηγεί δελτία αιτούντος /αιτούσας άσυλο σε όσους αφίχθησαν μετά τη θέση σε ισχύ του νέου νόμου.
- Παρατηρείται στην πράξη από την εφαρμογή του νέου νόμου, τόσο στην Υπηρεσία Ασύλου όσο και στις Επιτροπές της Αρχής Προσφυγών, να ζητούνται από τους/τις δικηγόρους που παρίστανται μαζί με τους/τις αιτούντες/αιτούσες άσυλο και προσφεύγοντες/ουσες αντίστοιχα (π.χ. κατά τη διενέργεια της συνέντευξης ασύλου, κατά την υποστήριξη της προσφυγής των), εξουσιοδοτήσεις αυτών με βεβαίωση του γνησίου υπογραφής, μολονότι τους/τις νομιμοποιούν με προφορική δήλωση.
- Δέον σημειωθεί ότι έχει ζητηθεί από το ΠΓΑ Λέσβου η αντικατάσταση όλων των ήδη κατατεθειμένων από δικηγόρους, πριν τη θέση σε ισχύ του νέου νόμου, εξουσιοδοτήσεων με εξουσιοδοτήσεις όπου θα βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής των εξουσιοδοτούντων/εξουσιοδοτούσων.
- Η αυτοδίκαιη κτήση της ιδιότητας του/της αντίκλητου και η ανάκληση αυτής μόνο από τον/την εντολέα και μόνο «με έγγραφη δήλωση του/της αιτούντος/αιτούσας με

βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του από δημόσια αρχή» (άρθρο 71, παρ. 7 του Νόμου) θίγει τον πυρήνα του δικηγορικού λειτουργήματος, καθώς καταστρατηγεί τη δυνατότητα από τον/την δικηγόρο να απεμπολήσει την ιδιότητα του/της αντικλήτου (άρθρο 142 παρ. 3 του ΚΠολΔ) ενώ στερεί από τον/την ίδιο/ίδια τον/την εντολέα τη δυνατότητα να την παύσει. Δέον σημειωθεί εδώ και το παράδοξο της παράλληλης απαίτησης του ΠΓΑ Λέσβου για επικαιροποίηση ανά εξάμηνο της έγγραφης εντολής προς τον/την πληρεξούσια δικηγόρο.

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Διοίκηση κλήθηκε να εφαρμόσει ένα νόμο το κείμενο του οποίου είναι κακοδιατυπωμένο και βρίθει λαθών. Παράλληλα, εισάγει μια σειρά υπέρμετρων υποχρεώσεων με τις οποίες ανισοβαρώς βαρύνει τον/την αιτούντα/αιτούσα άσυλο/πρόσφυγα χωρίς να έχει προβλέψει ή σχεδιάσει πως θα ανταποκριθεί ο ίδιος ο διοικητικός μηχανισμός προκειμένου να διεκπεραιωθούν οι απαιτούμενες από τους/τις αιτούντες/αιτούσες ενέργειες ή υποχρεώσεις. Επιπλέον, όπως έχει διαπιστωθεί στην πράξη, οι αρμόδιες υπηρεσίες δεν έχουν λάβει καμία σαφή και συνολική ενημέρωση ως προς την εφαρμογή του έως και σήμερα.

Κατά συνέπεια, ήδη κατά τους πρώτους μήνες εφαρμογής του νέου νομοθετικού πλαισίου, έχουν πληγεί σοβαρά βασικά δικαιώματα των αιτούντων/αιτουσών άσυλο και εγγυήσεις της διαδικασίας ασύλου, ενώ έχουν φτάσει πέραν του οριακού σημείου οι ήδη ανεπαρκείς διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης. Η συστηματική έλλειψη πρόσβασης στις διαδικασίες ασύλου και η μη εξασφάλιση των ελάχιστων ουσιαστικών και διαδικαστικών εγγυήσεων για τους/τις αιτούντες/αιτούσες διεθνή προστασία, έχουν οδηγήσει σε de facto αδυναμία άσκησης των δικαιωμάτων των αιτούντων/αιτουσών άσυλο, τον αποκλεισμό τους από τις διαδικασίες ασύλου, και τη στέρηση του δικαιώματος πραγματικής και αποτελεσματικής προσφυγής, με αναπόφευκτη συνέπεια την παραβίαση της αρχής της μη επαναπροώθησης. Επιπλέον, η εφαρμογή του νέου Νόμου οδηγεί στην πράξη στην παραβίαση της αρχής της οικογενειακής ενότητας και του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού, καθώς και σε πρακτικές αυθαίρετης διοικητικής κράτησης και επανεισδοχής.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η εφαρμογή του νέου νόμου δεν επιφέρει μόνο πρόσθετο διοικητικό βάρος στην ήδη επιβαρυμένη Διοίκηση, αλλά οδηγεί και σε πρακτικές που έρχονται σε ευθεία αντίθεση με το ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο, εκθέτοντας την Ελλάδα σε σωρεία καταδικαστικών αποφάσεων από ευρωπαϊκά και διεθνή δικαιοδοτικά όργανα.